

Friskolornas riksförbunds yttrande över promemorian Omvänd skattskyldighet vid omsättning av vissa varor och tjänster

Friskolornas riksförbund (förbundet) har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslag i rubricerad promemoria och får anföra följande.

Förbundet ansluter sig fullt ut till alla de synpunkter som Näringslivets Skattedelegation (NSD) lämnar i remissvar.

Förbundet anser att det även finns anledning att lämna närmare information om fristående förskolor och skolor. Omständigheter som är viktiga att känna till vid bedömningen av förslagets konsekvenser för fristående förskolor och skolor.

Det finns närmare 4 000 fristående förskolor och skolor i Sverige, varav drygt 2 700 är fristående förskolor. Fristående skolor är ofta små, av de som driver fristående för-, grund- eller gymnasieskola har 95 procent endast en eller två enheter. 91 procent driver bara en enhet. Mindre än 1 procent av alla aktörer driver fler än 10 enheter. Mer än var tredje fristående grundskola (34 procent) har färre än 100 elever. Av de fristående gymnasieskolorna har drygt var fjärde (27 procent) färre än 100 elever. Inom förskolan har 93 procent av aktörerna bara en enhet och de allra flesta fristående förskolorna är små enheter, över hälften av dem har färre än tio anställda och närmare 8 av 10 har färre än 20 anställda.

Vi lämnar dessa uppgifter då det är viktigt att ha en förståelse för att en stor del av friskolesektorn består av förhållandevis mycket små skolor och förskolor. Bilden är viktig vid konsekvensanalyser och bedömningen av proportionaliteten av förslag som medför belastningar och extra pålagor som kan vara kostsamma. En ytterligare relevant och viktig omständighet att beakta vid avvägningen av förslag som innebär extra kostnader av administrativ karaktär, är att fristående förskolor och skolor inte får ersättning för sina

faktiska administrationskostnader. Ersättning ges endast med ett i skollagen fastslaget schablonpåslag om 3 procent på det grundbelopp som kommunen årligen beslutar om, oavsett hur stora kostnaderna i praktiken är. Denna schablon avviker således från den grundläggande principen om likabehandling i skollagstiftningen som anger att ersättningen/grundbeloppet till fristående förskolor och skolor ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna verksamheten av motsvarande slag.

Konsekvenserna för införande av det aktuella förslaget kommer därför att drabba alla verksamheter, men framförallt mindre förskolor och skolor, som är ganska många till antalet. Detta berörs inte alls i konsekvensbeskrivningen. Det är högst rimligt att ifrågasätta proportionaliteten när det gäller konsekvenserna för alla och i synnerhet de små och mindre förskolorna och skolorna. Det torde även gälla inom många andra områden.

Gör all utbildningsverksamhet momspliktig

Friskolornas riksförbund vill även ta tillfället i akt och lyfta fram en problematik som särskilt drabbar enskilda huvudmän som bedriver fristående förskolor och skolor med hänsyn till dagens momsreglering samt villkoren för fristående förskolor och skolor.

Enligt skattelagstiftningen, baserad på EU:s mervärdesskattedirektiv, är både kommuner och organisationer som bedriver utbildningsverksamhet undantagna momsplikt. Det innebär att såväl kommuner som fristående förskolor och skolor samt annan enskilt bedriven pedagogisk verksamhet, till skillnad från andra verksamheter, inte kan göra avdrag och få ersättning för den ingående moms som man betalar för inköp av varor och tjänster m.m. All moms som en skola betalar utgör därmed en kostnad för verksamheten.

För kommunerna finns dock sedan många år ett särskilt reglerat kompenationssystem för ingående moms i icke-skattepliktig verksamhet genom det så kallade kommunkontosystemet. Syftet med systemet är att utjämna momsens konkurrensnedvridande effekter vid kommuners och regioners val mellan att utföra tjänster i egen regi eller att upphandla tjänster från privata entreprenörer. När det gäller utbildningsverksamhet medför kommunkontosystemet att kommunerna får full kompenation för sina momskostnader.

Fristående förskolor och skolor saknar dock motsvarande möjlighet till kompenation. I syfte att förhindra en snedvridning av konkurrensen kompenseras i stället fristående förskolor och skolor genom en schabloniserad momsersättning enligt särskild reglering i skollagen och skolformsförordningarna. Syftet med denna skolpengslagstiftning är att skapa lika ekonomiska villkor mellan kommunala och fristående förskolor och skolor så att varje barn och elev, oavsett val av förskola eller skola, ska få med sig samma peng. Momskompensationen uppgår till sex procent av den totala elevpengen som kommunen betalar ut till de fristående verksamheterna. Kommunerna får i gengäld motsvarande procentsats av staten via kommunkontosystemet.

I syfte att förenkla momshanteringen och för att skapa ett fungerande konkurrensneutralt system anser förbundet att hela utbildningssektorn bör göras momspliktig i syfte att skapa en hållbar, modern och konkurrensneutral moms­lagstiftning. Det skulle medföra att såväl kommunala som fristående förskolor och skolor får full avdragsrätt för ingående moms. Detta har framförts i flera tidigare remissvar och det finns anledning att även i detta sammanhang föra fram detsamma.

För Friskolornas riksförbund

Ulla Hamilton
VD

Mariette Denholt
Förbundsjurist